

WERELD DIABETES DAG 2018: DIABETES EN HET GEZIN

Resultaten van onze ledenenquête

Naar aanleiding van Wereld Diabetes Dag organiseerden we in de vakantiemaanden een online enquête onder onze leden om te peilen naar de rol van het gezin in de aanpak van diabetes. Meer dan 2100 personen namen deel, waaronder leden met diabetes, maar ook gezinsleden en zorgverleners. We vatten de resultaten hier samen.

WIE WAREN DE DEELNEMERS?

In totaal hebben 2126 personen de bevraging ingevuld, waarvan 1822 volledig. De meerderheid van de deelnemers was 55 jaar of ouder (64%), 16% was tussen 45-54 jaar, 1 op 10 tussen 35-44 jaar (10%), en eveneens 10% was jonger dan 35 jaar. Van de respondenten heeft 76% zelf diabetes, leeft 8% samen met een kind met diabetes en 8% met partner of ander gezinslid met diabetes. Een op 20 is zorgverlener (5%).

WAT ZEGGEN DE LEDEN MET DIABETES?

Van de respondenten met diabetes (1605 respondenten), gaf 58% aan diabetes type 2 te hebben, tegenover 39% diabetes type 1. Van de leden met diabetes type 1 vindt 79% het belangrijk dat de partner of het gezin betrokken zijn bij de aanpak van diabetes, en bij personen met diabetes type 2 is dit met 76% vrij vergelijkbaar. Personen met diabetes type 1 geven in 71% van de gevallen aan dat hun partner of gezin

hen emotioneel steunt in hun leven met diabetes, bij diabetes type 2 is dit 56%. Bij de helft van de personen met diabetes type 1 of type 2 biedt de partner of gezinsleden praktische steun bij de dagelijkse aanpak van de aandoening. Van de personen met diabetes type 1 geeft 58% het aan als zij steun nodig hebben, personen met diabetes type 2 doen dit iets minder vaak (54%). Diabetes versterkt de gezinsband volgens 31% van de personen met diabetes type 1, en 29% van de personen met diabetes type 2. De betrokkenheid van partner en gezinsleden kan ook een keerzijde hebben: 35% van de personen met diabetes type 1 en 32% van de personen met diabetes type 2 voelt zich gecontroleerd

TOP 3

Ondersteuning die leden met diabetes nodig hebben van hun gezin

DIABETES TYPE 1

- 1 Aandacht voor een hypo
- 2 Steun op emotioneel vlak
- 3 Interesse tonen in (mijn) diabetes

DIABETES TYPE 2

- 1 Meedoen met gezonde leefstijl
- 2 Interesse tonen in (mijn) diabetes
- 3 Aandacht voor een hypo

TABEL 1: RESULTATEN BEVRAGING OUDERS VAN KINDEREN MET DIABETES. PERCENTAGE VAN DE OUDERS DAT AKKOORD IS MET DE STELLING

Leeftijd kind	<12 jaar (n = 64)	12-18 jaar (n = 55)
Mijn betrokkenheid in de diabeteszorg van mijn kind is een bron van zorgen.	84%	87%
Het behandelend team heeft begrip voor de impact van de diabetes op ons gezin.	78%	86%
Ik betrek mijn andere kinderen (die geen diabetes hebben) in de diabeteszorg.	67%	60%
De diabeteszorg zorgt regelmatig voor spanningen of conflicten binnen het gezin.	73%	63%
Mijn betrokkenheid in de diabeteszorg van mijn kind is goed te combineren met mijn werksituatie.	54%	55%
De diabetes van het kind, maakt ons als gezin sterker.	35%	39%

in verband met diabetes. Bij personen met diabetes type 1 zorgt diabetes in 13% van de gezinnen voor onenigheid, bij personen met diabetes type 2 is dit vergelijkbaar met 12%.

Het soort ondersteuning dat onze leden met diabetes type 1 of type 2 wensen, ligt in lijn met de uitdagingen van hun behandeling. Bij diabetes type 1 komt met name de aandacht voor een hypo sterker op de voorgrond, en de steun op emotioneel vlak. Bij diabetes type 2 gaat het eerder over solidair zijn met een gezonde leefstijl. Beiden voelen zich ook gesteund als de gezinsleden geïnteresseerd zijn in hun diabetes.

WAT VINDEN DE GEZINSLEDEN?

De online bevraging werd ingevuld door 342 gezinsleden die samenleven met een persoon met diabetes: 166 ouders van een kind met diabetes en 176 partners of andere gezinsleden van een persoon met diabetes.

Ouders van een kind met diabetes

Van de respondenten is 40% ouder van een kind jonger dan 12, en 34% heeft een kind tussen 12 en 18 jaar oud. Een aantal specifieke stellingen werden aan deze ouders voorgelegd, de antwoorden vind je in Tabel 1.

De elementen die ouders in het algemeen het meest ondersteunen in de diabeteszorg voor hun kind, zijn moderne hulpmiddelen zoals glucosesensoren en de goede communicatie met het diabetesteam. Wanneer het kind jonger is dan 12 jaar komt ook de goede samenwerking met de school op de voorgrond. Bij adolescenten speelt ook de eigen kennis van de ouder over diabetes een grote rol.

TOP 3

Wat helpt om de diabeteszorg voor het kind op te nemen

KIND < 12 JAAR OUD

- 1 Moderne hulpmiddelen
- 2 Goede communicatie diabetesteam
- 3 Goede samenwerking school/kinderopvang

KIND > 12 JAAR OUD

- 1 Moderne hulpmiddelen
- 2 Goede communicatie diabetesteam
- 3 Eigen kennis over diabetes

Partners van gezinsleden met diabetes

Ook gezinsleden van personen met diabetes namen deel aan de enquête. De mening van de partners (n = 132) over diverse stellingen kan je in Tabel 2 vinden.

WAT DENKEN DE ZORGVERLENERS?

Onder de deelnemers van de bevraging waren er ook 111 zorgverleners, waarvan de meerderheid verpleegkundige (58%) of diëtist (18%).

Vrijwel alle respondenten (96%) vinden het belangrijk dat gezinsleden actief betrokken worden bij de diabetesbehandeling. Zij motiveren hun patiënten om met hun gezinsleden te communiceren over diabetes en 60% vraagt expliciet om een gezinslid mee te brengen naar de raadpleging. 92% denkt dan ook dat het betrekken van gezinsleden een positieve impact heeft op de diabetesbehandeling. Eenzelfde percentage vindt het even belangrijk naar de noden van de gezinsleden te luisteren als naar die van de patiënt zelf. Echter, 41% van de respondenten geeft ook aan dat gezinsleden in de praktijk nog te weinig betrokken worden bij de diabetesbehandeling.

BESLUIT

Naasten en gezinsleden van personen met diabetes kunnen een enorme bron van steun zijn in de dagelijkse aanpak van de aandoening, daar is iedereen het over eens. Maar omgekeerd heeft diabetes ook een niet te onderschatten impact op het gezinsleven. Dit wordt duidelijk bevestigd door de resultaten van onze ledenbevraging. De steun die personen met diabetes appreciëren is zowel praktisch gericht op de behandeling (o.a. waakzaam zijn voor hypo) als emotioneel van aard. Gezinsleden worden ook graag betrokken bij de aanpak van diabetes maar tegelijk vormt dit ook een belangrijke bron van zorgen en zelfs conflicten, vooral dan wanneer het gaat om een kind met diabetes in het gezin. Personen met diabetes ervaren die steun af en toe ook als 'controle' van hun partner/gezin. Voor partners van personen met diabetes heeft diabetes vaak een positief neveneffect, namelijk dat zij gezonder gaan leven.

TABEL 2: RESULTATEN BEVRAGING PARTNERS VAN PERSONEN MET DIABETES. PERCENTAGE VAN DE PARTNERS DAT AKKOORD IS MET DE STELLING

93%

Ik vind het belangrijk betrokken te zijn in de aanpak van diabetes van mijn partner.

80%

Ik heb het gevoel over voldoende kennis/vaardigheden te beschikken om mijn partner met diabetes te ondersteunen.

66%

Mijn betrokkenheid in de aanpak van diabetes versterkt de band tussen mij en mijn partner.

66%

Mijn partner geeft voldoende aan wat hij/zij verlangt qua steun op vlak van diabetes.

60%

Door de diabetes van mijn partner leef ik ook gezonder.

61%

De diabetes van mijn partner is voor mij persoonlijk een bron van zorgen.

54%

Ik voel me voldoende betrokken door de zorgverleners van mijn partner.

18%

De diabeteszorg is binnen de partnerrelatie een bron van onenigheid.

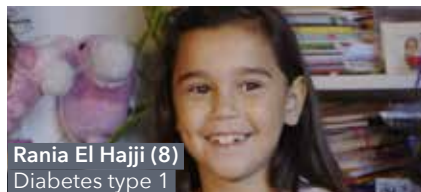
In de Wereld Diabetes Dag campagne laten wij zes Vlaamse gezinnen door heel Vlaanderen aan het woord. Je kan kennismaken met Joseph, Rania, Louise, Johnny, Ella, Bart en hun gezin. Hou op 14 november dus zeker onze kanalen en de media in de gaten! Doe mee en gebruik de hashtags #LevenMetDiabetes en #DiabetesLiga. •

West-Vlaanderen

Joseph Ballegeer (84)
Diabetes type 1

Oost-Vlaanderen

Rania El Hajji (8)
Diabetes type 1

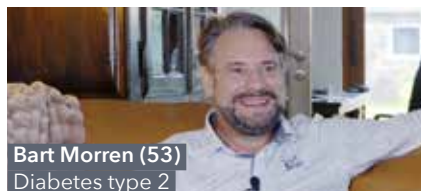
Louise Peirsman (20)
Diabetes type 1

Limburg

Johnny Bussé (52)
Diabetes type 1

Vlaams-Brabant

Bart Morren (53)
Diabetes type 2

Antwerpen

Ella Gotemans (7)
Diabetes type 1